

A BRIEF HISTORY OF GEDIMINO 1

Gedimino Avenue: in the government of the 19th century Empire of Russia was called *Jurgio*; from 1920 under Polish rule, *A. Mickeviciaus*, and in the post-war, Soviet period, *Stalin*, then *Lenin* Avenue.

Gedimino 1: The Burhardt family became the owners of the site in 1880 and in 1883 the present 3-floor building was finished.

In 1901 there was a fashion shop, a chemist's shop, and R. Vojevodski's alehouse, much liked by the bohemian elite of the town: writers, artists, and actors. In 1921 the hostelry was called "Palais de Danse" ("Palace of Dance"). For a while it was a Lithuanian cuisine restaurant. The tradition remained in soviet times as well.

"Literatu Svetaine" restaurant, as the original alehouse ultimately came to be known, got the reputation for being a shelter for free thinkers among the artistic community it is described in G. Mockonis's book "From café to café".

The Embassy chancery was opened in Gedimino 1 in May, 2006.

But the most famous connection of all is that with the **Sajudis** independence movement which rose up in the 1980's, under the leadership of Vytautas Landsbergis, ultimately Lithuania's first President, whose office is still preserved on the third floor.

It is also the first building over which flew the flag of modern, re-independent Lithuania; this was in 1989. The notice board is preserved as it was during the heyday of the Sajudis movement when it was used to convey secret messages (in Lithuanian) to Sajudis movement members. The second floor, now the premises of the first resident Embassy of Ireland to Lithuania, belonged at that time to the Theatre Union and was used by it and the Sajudis movement to stage pro-independence plays, using puppets.

Trumpa pastato, esančio Gedimino prospektas 1, istorija

Gedimino prospektas: 19 a. Rusijos Imperijos valdymo laikais prospektas buvo vadinamas *Jurgio*, o nuo 1920-tųjų, valdant lenkams, – *A. Mickevičiaus* vardu; Sovietų sąjungos laikotarpiu vadintas iš pradžių *Stalino*, vėliau *Lenino* prospektu.

Gedimino 1: Pastatą 1880 m. nusipirko Burhardt šeima, ir 1883 m. buvo baigtas statyti 3 aukštų pastatas, kokį ir matome šiandien. Pirmajame aukšte įsikūrė taverna.

1901 m. pastate buvo įsikūręs madų salonas, vaistinė bei R. Vojevodskio aludė, kurią labai mėgo miesto bohemos elitas – rašytojai, menininkai, aktoriai. 1921 m. aludė vadinta "Palais de Danse" (Šokių namais). Kurį laiką čia veikė lietuviškų valgių restoranas. Ši tradicija išliko ir sovietų laikais.

Restoranas "Literatų svetainė", kaip galiausiai buvo pavadinta ir aludė, tapo užuovėja meno žmonėms, laisvamaniams, buvo aprašytas G. Mockonio knygoje "from cafe to cafe".

2006 m. gegužės mėnesį šiame pastate duris atvėrė Airijos ambasada.

Tačiau labiausiai šis pastatas asocijuojasi su nepriklausomybės judėjimu *Sąjūdis*, susikūrusiu 1980 m., vadovaujant Vytautui Landsbergiui, vėliau tapusiam pirmuoju atsikūrusios Lietuvos Respublikos seimo pirmininku. Trečiajame aukšte dar yra išlikęs jo buvęs kabinetas.

1989m. virš šio pastato suplėvesavo pirmoji atsikūrusios Lietuvos Respublikos trispalvė. Skelbimų lenta išlaikyta tokia pati, kokia ji buvo Sąjūdžio laikais - tuomet ji buvo naudojama perduoti slaptiems pranešimams Sąjūdžio nariams.

Antrasis aukštas, kuriame šiuo metu yra įsikūrusi pirmoji Airijos ambasada Lietuvoje, priklausė Teatro sąjungai. Čia Teatro sąjunga kartu su Sąjūdžio nariais rengdavo lėlių spektaklius nepriklausomybės temomis.